Dosarul nr. 21rji-43/25 / 1-25085991-02-21rji-10092025/

Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)
Judecător Veniamin Chihai

D E C I Z I E
În numele Legii

09 februarie 2026 mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru
În componența:
Președintele completului, judecătorul Ion Bulhac
Judecători Natalia Mămăligă și Vitalie Pîslariuc

a judecat în ordine de recurs, în procedură scrisă, recursul declarat de avocatul Lungu Alexandru în interesele lui Botnarenco Ion împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 15 august 2025, prin care a fost admis demersul directorului interimar IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, Victor Furtună cu privire la prelungirea măsurii de constrângere cu caracter medical sub formă de supraveghere obișnuită, aplicată lui Botnarenco Ion, pentru o perioadă de 6 (șase) luni,

Termenul de examinare a cauzei:
în procedura primei instanțe din 18.06.2025-15.08.2025;
în procedura instanței de recurs din 10.09.2025-09.02.2026.
Procedura de notificare a părților a fost executată.

Verificând legalitatea încheierii atacate, în baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

A C O N S T A T A T:

1. La 16 mai 2025 în adresa Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) a parvenit spre examinare demersul directorului interimar al IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, Victor Furtună privind prelungirea măsurii de constrângere cu caracter medical obișnuit, în privința lui Botnarenco Ion a.n. *****.

2. *Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 15 august 2025,* s-a admis demersul directorului interimar IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, Victor Furtună, ca întemeiat. S-a prelungit măsura de constrîngere cu caracter medical, cu supraveghere obișnuită în privința lui Botnarenco Ion a.n. *****, pe un termen de 6 luni începând cu data expirării termenului stabilit prin încheierea anterioară din 27.01.2025. Executarea prezentei încheieri s-a pus în sarcina IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie.

3. *La 26 august 2025, avocatul Lungu Alexandru în interesele lui Botnarenco Ion a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 15 august 2025*, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii.

4. În motivarea recursului apărătorul indică, că din avizul medical rezultă elemente favorabile persoanei vizate, și anume existența unei anumite capacități de autocritică, un comportament liniștit, calm și cooperant, precum și o comunicare adecvată cu cei din jur. Aceste circumstanțe, în opinia recurentului, contrazic ideea existenței unui pericol iminent pentru societate și trebuiau apreciate de instanță în sensul ridicării sau cel puțin al revizuirii măsurii.

5. Un alt argument al recursului este legat de atitudinea persoanei, care ar manifesta regret pentru faptele comise, fapt ce ar demonstra o evoluție favorabilă și o diminuare a riscului social. Se mai arată că lipsa unor indicii concrete de agresivitate sau ostilitate face ca menținerea măsurii să nu fie susținută de probe reale privind existența unei amenințări actuale.

6. Recurentul subliniază și faptul că diagnosticul psihiatric are un caracter cronic, însă simpla existență a bolii nu justifică automat aplicarea continuă a unei măsuri de constrângere. În opinia acestuia, principiul proporționalității impune preferarea unor măsuri mai puțin restrictive, cum ar fi tratamentul periodic și supravegherea medicală, fără limitări excesive ale libertății.

7. În concluzie, solicitările din recurs se întemeiază pe argumentul principal că nu există probe suficiente privind pericolul social actual, că instanța nu a analizat complet circumstanțele personale și evoluția pacientului și că prelungirea măsurii nu ar respecta principiile legalității și proporționalității, motiv pentru care se cere casarea încheierii și respingerea demersului de prelungire a măsurii de constrângere.

8. *Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate şi cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal consideră necesar de a respinge recursul declarat ca fiind nefondat, din următoarele considerente.*

9. În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) din Codul de procedură penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

10. Conform art. 448 al. (1) din Codul de procedură penală, judecind recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

11. Conform art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) din Codul de procedură penală, judecând recursul, instanţa respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

12. Conform art. 469 alin. (1), p. 13) din Codul de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărîri, și anume: prelungirea, schimbarea sau încetarea aplicării măsurii de constrîngere cu caracter medical alienaților (art.101 din Codul penal).

13. În conformitate cu art. 501 alin. (1) din Codul de procedură penală, instanţa de judecată periodic, dar nu mai rar de o dată la 6 luni, verifică necesitatea continuării aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical. (2) Dacă, în urma însănătoşirii persoanei care a fost declarată iresponsabilă sau în urma ameliorării stării sănătăţii ei, nu mai este necesar de a se aplica în continuare măsura de constrîngere cu caracter medical dispusă anterior, instanţa de judecată, la propunerea medicului-şef al organului de ocrotire a sănătăţii, căruia îi este subordonată instituţia medicală unde este deţinută persoana dată, propunere bazată pe avizul unei comisii medicale, examinează, în conformitate cu art. 469-471, chestiunea încetării ori schimbării măsurii de constrîngere cu caracter medical. (3) Dispoziţiile alin.(1) şi (2) se aplică şi faţă de persoana care, după săvîrşirea infracţiunii, s-a îmbolnăvit de o boală psihică cronică dacă această persoană, în urma ameliorării ce s-a produs în starea sănătăţii ei, nu mai are nevoie de măsurile de constrîngere cu caracter medical, cu toate că rămîne alienată mintal. (4) Cererea de verificare, încetare sau schimbare a măsurilor de constrîngere cu caracter medical o poate depune persoana care a fost declarată iresponsabilă, rudele ei apropiate, precum şi alte persoane interesate. În cazurile acestea, instanţa cere de la organele respective de ocrotire a sănătăţii aviz motivat referitor la starea sănătăţii persoanei în privinţa căreia s-a depus cererea. (5) Chestiunile menţionate în acest articol se soluţionează de instanţa care a dat încheierea de aplicare a măsurii de constrîngere cu caracter medical sau de instanţa de la locul unde se aplică această măsură, în condiţiile prevăzute în art.470 şi 471.

14. Conform art. 99 din Codul penal, persoanelor care au săvîrşit fapte prevăzute de legea penală în stare de iresponsabilitate sau care au săvîrşit asemenea fapte în stare de responsabilitate, de responsabilitate redusă, dar, pînă la pronunţarea sentinţei sau în timpul executării pedepsei, s-au îmbolnăvit de o boală psihică, din care cauză ele sînt incapabile să-şi dea seama de acţiunile lor sau să le dirijeze, instanţa de judecată poate să le aplice următoarele măsuri de constrîngere cu caracter medical, care se înfăptuiesc de către instituţiile curative ale organelor de ocrotire a sănătăţii: a) internarea într-o instituţie

psihiatrică cu supraveghere obişnuită; b) internarea într-o instituţie psihiatrică cu supraveghere riguroasă.

15. Conform art. 100 din Codul penal, (1) Internarea într-o instituţie psihiatrică cu supraveghere obişnuită poate fi aplicată de către instanţa de judecată unui alienat care, din cauza stării psihice şi a caracterului faptei prejudiciabile săvîrşite, are nevoie de îngrijire spitalicească şi de tratament în condiţii de supraveghere obişnuită. (2) Internarea într-o instituţie psihiatrică cu supraveghere riguroasă poate fi aplicată de către instanţa de judecată unui alienat care, din cauza stării psihice şi a caracterului faptei prejudiciabile săvîrşite, prezintă un pericol deosebit pentru societate şi are nevoie de îngrijire spitalicească şi de tratament în condiţii de supraveghere riguroasă.(3) Persoanele internate în instituţii psihiatrice cu supraveghere riguroasă sînt deţinute în condiţii ce exclud posibilitatea săvîrşirii de către ele a unei noi fapte prejudiciabile.

16. Totodată conform art. 101 din Codul penal, (1) Instanţa de judecată, considerînd că este necesar de a aplica o măsură de constrîngere cu caracter medical, alege forma acesteia în funcţie de boala mintală a persoanei, de caracterul şi gradul prejudiciabil al faptei săvîrşite. Persoana supusă tratamentului forţat sau reprezentantul acesteia are dreptul de a cere unei instituţii medicale independente avizul asupra stării de sănătate a persoanei căreia i se aplică măsuri de constrîngere cu caracter medical. (2) Instanţa de judecată, în temeiul avizului instituţiei medicale, dispune încetarea aplicării măsurilor de constrîngere cu caracter medical în cazul însănătoşirii persoanei sau al unei astfel de schimbări a caracterului bolii care exclude necesitatea aplicării acestor măsuri. (3) Schimbarea măsurii de constrîngere cu caracter medical sau prelungirea termenului de aplicare a ei se face, de asemenea, de instanţa de judecată, atît din oficiu, cît şi la cererea persoanei respective sau a reprezentantului acesteia, în baza unui control, efectuat cel puţin o dată la 6 luni, privind necesitatea aplicării acestei măsuri.

17. Potrivit art. 23 Legea nr. 114 din 16.05.2024, privind sănătatea şi bunăstarea mintală, (1) Aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical se efectuează în conformitate cu prevederile Codului penal, ale Codului de procedură penală şi ale prezentei legi. (2) Persoana supusă măsurilor de constrângere cu caracter medical beneficiază de aceeaşi protecţie a drepturilor sale ca şi ceilalţi pacienţi. (3) Tratamentul prin aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical se efectuează în instituţii medico-sanitare specializate în sănătate mintală, în unităţi specializate separate de cele obişnuite, cu asigurarea condiţiilor securizate de plasament în vederea prevenirii săvârşirii unor fapte prejudiciabile de către persoanele supuse măsurilor de constrângere cu caracter medical şi cu asigurarea siguranţei personalului la locul de muncă. (4) Organizarea şi funcţionarea unităţilor specializate pentru tratament prin aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical se desfăşoară conform cadrului normativ

aprobat de către Guvern. (5) Tratamentul prin aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical are la bază planul de reabilitare psihosocială, elaborat şi implementat de echipa de specialişti ai instituţiei, ajustat în colaborare cu pacientul, potrivit necesităţilor individuale ale persoanei. Planul este revizuit cel puţin o dată la 3 luni, cu prezentarea raportului asupra stării psihice şi a funcţionalităţii persoanei în plan social. (6) Unităţile specializate se dotează corespunzător necesităţilor de reabilitare psihosocială a persoanelor supuse măsurilor de constrângere cu caracter medical şi garantează respectarea demnităţii umane şi dreptul la cele mai bune standarde de tratament posibile, fără discriminare. (...)

18. Din materialele cauzei, se constată că prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 24 mai 2022, Botnarenco Ion a fost absolvit de răspundere penală pentru săvîrșirea faptei prejudiciabile prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. e) și f) și art. 187 alin. (2) lit. f) Cod Penal RM, de asemenea prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 10 mai 2023, Botnarenco Ion a fost absolvit de răspundere penală pentru săvîrșirea faptei prejudiciabile prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) deoarece după săvârșirea infracțiunii s-a îmbolnăvit de o boală psihică care îl lipsește de capacitatea de a-și da seama de acțiunile sale și de a le dirija, cu aplicarea în privința numitului a măsurii de constrîngere cu caracter medical - internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită.

19. Totodată, potrivit Avizului Comisiei Medicale din 06 iunie 2025, se atestă, că Botnarenco Ion suferă de *„Schizofrenie paranoid”* iar starea psihică rămâne instabilă și prezintă pericol social, astfel IMSP SCP intervine cu recomandarea ca tratamentul prin constrângere cu supraveghere obișnuită să-i fie prelungit pe o perioadă de 6 luni.

20. Colegiul notează, că instanța de fond a reținut în mod întemeiat că, avizul IMSP SCP despre necesitatea efectuării expertizei a fost expus într-un mod suficient de clar și complet, ce nu trezește îndoieli asupra temeiniciei și obiectivității acestuia.

20. Subsecvent, având la bază avizul medical, cât și concluziile experților despre starea psihică a lui Botnarenco Ion, instanța de fond întemeiat a prelungit tratamentul prin constrângere cu supraveghere obișnuită aplicat în privința alienatului Botnarenco Ion, pe un termen de 6 luni, calcularea termenului începând cu data expirării ultimului termen aplicat.

21. În acest sens, soluția primei instanțe este una justificată și legală, în situația în care, la soluționarea chestiunii de încetare/prelungirea măsurilor de constrângere cu caracter medical se va ține seama de raportul de examinare medicală, or, doar în urma examinării medicale, comisia medicală conchide dacă alienatul s-a însănătoșit sau a survenit o ameliorare considerabilă şi stabilă a stării psihice a bolnavului.

22. Prin urmare, Colegiul nu poate reține argumentele recurentului, or având la bază raportul de examinare medicală, concluziile experților despre starea psihică a bolnavului, în raport cu acțiunile săvârșite de către acesta, urmează a se reține că este necesar prelungirea măsurii de constrângere cu caracter medical sub formă de supraveghere obișnuită.

23. Cu referire la argumentele recursului, Colegiul penal subliniază, că instanța de fond a examinat demersul instituției medicale competente în condițiile expres prevăzute de art. 101 alin. (3) Cod penal și art. 469-471 și art. 501 Cod de procedură penală, efectuând controlul periodic obligatoriu asupra necesității continuării măsurii, control care, potrivit legii, se realizează cel puțin o dată la 6 luni. Prin urmare, simplul fapt al formulării unei cereri de contestare de către persoana supusă măsurii sau de către apărător nu determină, ipso facto, încetarea măsurii, ci impune instanței obligația de a verifica existența sau inexistența temeiurilor medicale care au justificat anterior internarea.

24. Argumentul recurentului privind comportamentul liniștit și cooperant al persoanei nu este, prin el însuși, de natură să înlăture necesitatea măsurii. Un comportament adecvat în condițiile mediului controlat al instituției medicale nu echivalează cu inexistența riscului în afara acestui cadru. Practica judiciară recunoaște că stabilitatea aparentă a pacientului poate depinde tocmai de tratamentul și supravegherea aplicate, iar întreruperea acestora poate genera o deteriorare a stării psihice.

25. În altă ordine de idei, manifestarea regretului sau existența unei anumite capacități de autocritică nu constituie criterii decisive pentru ridicarea măsurii. Măsurile de constrângere cu caracter medical nu au caracter punitiv, ci preventiv și terapeutic, iar menținerea lor nu este condiționată de atitudinea subiectivă a persoanei, ci de evaluarea riscului și de necesitatea tratamentului.

26. De asemenea, nu poate fi reținut argumentul privind lipsa unui pericol social actual, întrucât existența unui diagnostic de schizofrenie, formă paranoidă, implică prin natura sa necesitatea monitorizării continue și a tratamentului de specialitate. Chiar dacă boala nu justifică automat aplicarea unei măsuri, evaluarea medicală a concluzionat că este necesară menținerea acesteia, iar instanța este îndreptățită să acorde prevalență unei asemenea opinii, în lipsa unor probe contrare concludente.

27. Avizul medical a constatat în mod expres că persoana suferă de schizofrenie paranoidă, diagnostic ce denotă caracterul cronic al tulburării psihice și persistența acesteia în timp, fiind recomandată continuarea tratamentului prin măsuri de constrângere cu supraveghere obișnuită. Aceste concluzii infirmă susținerea recurentului potrivit căreia starea de sănătate ar fi stabilă și ar permite tratament exclusiv ambulatoriu, în lipsa oricărui risc.

28. În această ordine de idei, instanța de recurs precizează că nu pot fi reținute argumentele apărării referitor la netemeinicia încheierii judecătorului de instrucție. Or, având la bază raportul de examinare medicală, cât și concluziile experților despre starea psihică a lui Botnarenco Ion, instanța de fond întemeiat a prelungit tratamentul prin constrângere cu supraveghere obișnuită aplicat lui Botnarenco Ion, pe un termen de 6 luni.

21. Pentru motivele expuse mai sus, Colegiul penal va respinge recursul declarat ca fiind nefondat.

22. În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4), art. 448, 449 alin. (1), pct. 1), lit. a), art. 472 Cod Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

D E C I D E:

Respinge ca nefondat, recursul declarat de avocatul Lungu Alexandru în interesele lui Botnarenco Ion și se menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 15 august 2025.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecător Ion Bulhac

Judecător Natalia Mămăligă

Judecător Vitalie Pîslariuc